

FISKIVINNUNÝSKIPAN

AV ÚTLENDINGUM

FELLUR FYRI BRÓSTIÐ

Hanus Hansen, vinnulívsmaður og reiðari, á fiskivinnupolitiskum kjakfundi í skúlanum við Ósánnu mikukvøldið. Politisku útmeldingarnar um at útlendingar skulu út úr føroyskari fiskivinnu fella honum fyri bróstið, tí útlendski kapitalurin hevur skapt møguleikar, ið annars ikki vóru har

Myndir: Dávur Winther

hæddir, fyri síðani at gevast í vinnuni, eru fleiri.

Argumentið um, at ónormalu prísirnir dreina pengar úr vinnuni, rína tó við vinnulívsmannin:

– Ja, eg havi ongan trupulleika við at brandskatta tey, sum selja seg burturúr vinnuni. Fyri tann skuld kann skatturin tá vera 80 prosent. Tað hevði so steðgað øvundini, sigur Hanus Hansen og heldur fram við einum spurningi:

– Men um virðini blíva stór, skipini verða handlað fyri risa upphæddir og pengarnir verða brúktir til at skapa nýtt virkseimi, hvat er so trupulleikin? Tá merkir tað væl fleiri pengar samantlagt inni í vinnuni, sigur Hanus Hansen.

Argumentið um atkomuligheitina, manglandi mögu-

leikarnar hjá nýggjum aktørum at koma inn í vinnuna, rínur tó ikki við vinnulívsmannin.

– Vit hava fyra línuskip. Eitt verður høgt upp, tvey vera ríkin við undirskoti, meðan eitt tjenar pengar. Tað er ikki dýrt at koma inn í línufлотan í dag, tí hesin partur liggur tungt í sjónum júst nú. So atkomuligheitin er har.

Spurdur, hví hann so tímur at fáast við línufлотan, tá hann eftir øllum at døma ikki gevur pengar, er Hanus Hansen skjótur at svara:

– Annars blívur vinnan burtur. Eitt línuskip gevur umleið 40 ársverk, um vit rokna alt avleidda virkseimi við. Tí mugu vit halda lív í hesum, hóast tað ikki gevur pengar júst nú.

Eygleiðarin

Hanus Hansen var millum teir umleið 150 áhoyrarnar til fiskivinnupolitiska kjakfundin í skúlanum við Ósánnu mikukvøldið. Lokali vinnulívsmaðurin nýtti høvið at peila politikararnar av.

– Eg trúgvi ikki, at útlendski kapitalurin verður ein trupulleiki politiskt. Snøgt sagt tí at okkara fiskivinna hevur tørv á útlenskari fígging, um vit framhaldandi skulu gera iløgur í stór og framkomin skip. Og so mugu dyrnar standa á glopp fyri at útlendingar kunnu eiga í vinnuni. Sleppa teir ikki tað, so drepur tú iløguhugin. Hinegin trúgvi eg, at áramálið á loyvunum verður harða nøtin at knekka politiskt, metir Hanus Hansen.

jonbrian@sosialurin.fo

Fiska eftir **semjuni**

FISKIVINNA Gildistíðin á fiskiloyvum, tilfeingisgjöld, umsetiligheitin og útlendski ognarparturin í fiskivinnuni vóru millum evnini á stóra fiskivinnupolitiska kjakfundinum í skúlanum við Ósánnu í Klaksvík, sum hesa vikuna bjóðar til Torradagar

Jón Brian Hvidtfeldt

Arbeiðið at smíða avloysaran til lógina um vinnuligan fiskiskap frá 1994 varð mikukvøldið flutt úr høvuðsstaðnum norður í fiskivinnuhøvuðsstaðin. Torradagarnir í Klaksvík vóru høvið, og karmarnir skúlin við Ósánnu, nú landsins leiðarar skuldu kjakast um framtíðar fiskivinnupolitikkinn.

Breiða semjan er framvegis somikið smøl, at einki lógaruppskot kemur úr Fiskimálaráðnum í løgtingið fyrr enn til heystar. Kjakkfundurin mikukvøldið gav eisini sjónliga til kennar, at grundleggjandi spurningarnir skulu vendast nakrar ferðir afturat, áðrenn til ber at tosa um breiðar semjur um framtíðar fiskivinnupolitikkinn.

Útspælið frá landsstýrismanninum í fiskivinnumálum er uppritið til nýggja fiskivinnulóggávu. Men á fundinum í skúlanum við Ósánnu ásannaði Jacob Vestergaard, at hetta verður ikki leisturin, tá avtornar.

Hóast hann hugsjónarlíga er ímóti gjøldum á vinnuna, so leggur landsstýrismaðurin tó upp til eitt tilfeingisgjald, ið byggir á avlopið í vinnuni. Eitt modell, ið Janus Rein hevur verið talsmaður fyri. Uttanflokkingurinn vil tó hava eina »gularót« ikki í modelið, soleiðis at virðisøking av fiskinum skal loysa seg, eisini skattliga. Kaj Leo Holm Johannesen ynskir eisini eitt slag av tilfeingisgjaldi ella rentu. Á hinum bógnum eru Tjóðveldi og Javnaðarflokkurin, sum sum

heldur vilja hava pengarnar inn við kassa-1, við einhvørjum slagi av uppboðssølu. Eitt leistur, sum eisini Bill Justinussen og Miðflokkurin taka undir við. Úr sínum stóli staðfesti Kári P. Højgaard, at leisturin við tilfeingisgjaldi á uppsjóvarflotan í lötuni er einasta gongda leið.

Keypp og søla av loyvum, sonevnda umsetiligheitin, varð eisini nógv umrødd á fundinum. Landsstýrismaðurin leggur upp til so fría umsetiligheit sum tilber, og lögmaður tyktist rættuliga samdur. Aftur her eru Tjóðveldi og Javnaðarflokkurin ímóti, tí umsetiligheitin eftir teirra tykki førir við sær privatar handlar við fiskiloyvum, ið pumpa prísirnar upp og gera tað ómøguligt hjá nýggjum aktørum at koma inn í vinnuna. Her liggja smáu flokkarnir rættuliga tætt at sjónarmiðunum hjá andstøðuflokkunum.

Spurningurin um útlenska kapitalin í fiskivinnuni stendur sum ein kili millum stóru samgonguflokkarnar. Meðan Fólkaflokkurin ynskir ein leist, har útlendingar als ikki skulu kunna eiga í føroysku fiskivinnuni, so er Sambandsflokkurin meira liberalur og vil framhaldandi hava dyrnar á glopp fyri útlendingum. Í hesum

spurningi draga Tjóðveldi, Fólkaflokkurin, Sjálvstýrisflokkurin og Janus Rein eina línu, meðan Javnaðarflokkurin, Sambandsflokkurin og Miðflokkurin draga eina aðra línu.

Kjakkfundurin gav til kennar, at her er talan um eitt av størstu, politisku málunum at loysa. Tí tóktust flokkarnir hava tað fint við, at fiskivinnupolitikkurin ikki kemur í løgtingið í vár. Neyðugt er snøgt sagt at brúka meira tíð at viðgera framtíðar fiskivinnupolitikkinn. At enda vóru flokkarnir bidnir um at seta prosent á, hvussu nógv teir trúgva uppá, at teirra flokkar eisini verður partur av semjuni um fiskivinnunýskipan. Svarini fullu soleiðis: Sambandsflokkurin 100 prosent, Fólkaflokkurin 100 prosent, Miðflokkurin 100 prosent, Tjóðveldi 80 prosent, Javnaðarflokkurin 40 prosent, Sjálvstýrisflokkurin 80 prosent og Janus Rein, uttanflokkamaður, 75 prosent.

Poul Michelsen hevði fingið forfall, og tí var Framsókn ikki umboðað á fiskivinnupolitiska kjakkfundinum í skúlanum við Ósánnu í Klaksvík mikukvøldið.

jonbrian@sosialurin.fo

